

Δημήτρης Πιατάς: «Μήπως η εποχή εκείνη ήταν λίγο καλύτερη για τους γελωτοποιούς;»

 koutipandoras.gr/article/dimitris-piatis-mipos-i-epochi-ekeini-itan-ligo-kalyteri-gia-tous-gelotopoiouss/

8 Σεπτεμβρίου 2022

Μια αναμέτρηση μεταξύ δύο κωμωδών: του Αριστοφάνη και του Ηρώνδα. Το χιούμορ, το πνεύμα και η αιχμηρή γλώσσα του πρώτου συναντιούνται με τους ακόλαστους, κωμικούς μιμιάμβους του δεύτερου. Ο Δημήτρης Πιατάς, ως δούλος του Αριστοφάνη, συμπρωταγωνιστεί με τον **Ταξιάρχη Χάνο**, τον **Σταμάτη Γαρδέλη**, τον **Κωνσταντίνο Χατζησάββα**, τον **Τάσο Χαλκιά** κι έναν πολυμελή χορό σε μια παράσταση «ευφορική», όπως την περιγράφει ο ίδιος.

Η μεγάλη καλοκαιρινή παραγωγή του ΚΘΒΕ «Αριστοφάνης – Ηρώνδας: Contra tempo», σε δημιουργική σύνθεση κειμένων του Άκη Δήμου και σκηνοθεσία Γιάννη Ρήγα, έρχεται στη γη της Αττικής και μας δίνει την αφορμή να συνομιλήσουμε με τον ηθοποιό.

Τι θα παρακολουθήσει ο θεατής στην παράσταση στην οποία υποδύεστε τον δούλο του Αριστοφάνη;

Δείχνει δύο διαφορετικούς κόσμους θεώρησης των πραγμάτων σε ό,τι αφορά την κωμωδία. Γινόμαστε μάρτυρες της σύγκρουσης του Αριστοφάνη με τον Ηρώνδα – δύο ποιητές με διαφορετική χρήση του χιούμορ. Αυτή η αναμέτρηση έχει πολύ ενδιαφέρον και για το κοινό αλλά και για εμάς τους ηθοποιούς όσον αφορά τη θεματολογία. Ο Αριστοφάνης είναι ένας ιδεαλιστής ποιητής, μιλάει για έννοιες ενδιαφέρουσες και πλατιές: τον πόλεμο, την κοινωνία των πουλιών, τη σύγκρουση αρσενικού – θηλυκού. Ο Ηρώνδας εστιάζει περισσότερο στους καθημερινούς ήρωες: στους εραστές, στη μητέρα, στα λογής επαγγέλματα.

Γι' αυτό και μπορώ να πω ότι είναι πιο κοντά σ' εμάς, είναι ο πατέρας της σύγχρονης κωμωδίας. Η αξία του Αριστοφάνη είναι διαχρονική. Κάνουμε σύγκριση με τον αρχαίο κόσμο, το αποτύπωμα του οποίου είναι η Ακρόπολη, ενώ του σύγχρονου είναι η καθημερινότητα – ήτοι το ασήμαντο που γίνεται σημαντικό. Ο σκηνοθέτης μας, ο Γιάννης Ρήγας, έξυπνα έστησε το έργο σαν πανηγύρι. Πέραν του ότι πρόκειται για μια ευφορική παράσταση για να διασκεδάσει ο θεατής, ταυτόχρονα αποτελεί μια καλή αφορμή για να μπορέσει κάποιος να κάνει τις συγκρίσεις σε σχέση με αυτό που βιώνουμε σήμερα. Το ασπρόμαυρο σε αντιδιαστολή με το αρχαίο κάλλος και την αισθητική.

Από την αττική κωμωδία φτάσαμε στη νεοελληνική επιθεώρηση που θρέφεται με σεξιστικά και ρατσιστικά σχόλια...

Το γιατί πρέπει να το εντοπίσουμε στο πώς εξελίχθηκε το είδος μας, ο άνθρωπος. Τέτοια είδους υπονοούμενα βέβαια συναντάμε και στην αττική κωμωδία πολύ έντονα. Στην αρχαιότητα ωστόσο υπήρχε μεγαλύτερη ελευθερία και ελευθεριότητα – το βλέπουμε στα γραπτά των αρχαίων σατιρικών ποιητών. Η σημερινή κοινωνία είναι λίγο πουριτανική, πιο αυστηρή και το στοιχείο της λογοκρισίας –ή της αυτολογοκρισίας, που προσωπικά θεωρώ χειρότερο– κυριαρχεί.

Εννοείτε ότι η πολιτική ορθότητα έχει κάνει ανελαστικά τα όρια της κωμωδίας;

Η τέχνη δεν πρέπει να έχει όρια, αλλά, ναι, θέλουν να τα θέτουν. Από την ώρα που χρησιμοποιείται αυτό το δίπολο **ηθικότητα – ανηθικότητα**, κυριαρχεί, γίνεται αρκετά επικίνδυνο. Σας μιλάει ένας ηθοποιός που έχει ηθικότητα αλλά διεκδικεί το δικαίωμα να

είναι ελεύθερος. Από τη στιγμή που με περικυκλώνει και μου θέτει όρια και κανόνες που στην πραγματικότητα είναι δημιουργήματα της εξουσίας, είναι αρκούτσως ενοχλητικά για μένα και τα θεωρώ άκρως επικίνδυνα για την ελευθερία του ατόμου.

Δημήτρης Πιατάς

Εχετε αυτολογοκριθεί για ένα αστείο που θα μπορούσε να προσβάλει κάποια κοινωνική ομάδα;

Το ξεκίνημα της καριέρας μου έγινε όταν η επιθεώρηση κυριαρχούσε και γέμιζε στάδια. Τότε υπήρχε ελευθερία στον λόγο αλλά ξεκίνησε μια μεγάλη εκστρατεία από τον Τύπο περί βωμολοχίας. Προσωπικά ξεκίνησα την καριέρα μου χωρίς βωμολοχίες γιατί και στην προσωπική μου ζωή δεν έχω σχέση με αυτό. Πάντα μετέφερα την προσωπική μου ευγένεια και το ήθος μου στη δουλειά μου.

Τότε ήταν μόδα και έδινε πόντους σε έναν κωμικό για να κάνει καριέρα και να βγάλει πολλά χρήματα. Θυμάμαι τον Στάθη Ψάλτη—τον οποίο λατρεύω— ο οποίος εστίαζε την υποκριτική του πάνω στη βωμολοχία και έστησε καριέρα· εγώ ήμουν απέναντι. Δεν έχασα όμως κάτι, μια χαρά τα πήγα. Ποτέ δεν έφτασα να κάνω δεύτερη σκέψη γιατί η φύση μου δεν μου επέτρεπε να πληγώσω τρίτους. Εξάλλου το βασικό στοιχείο ενός ηθοποιού είναι να μπορεί να αυτομαστιγώνεται επί σκηνής μην έχοντας πρόβλημα να διακωμωδήσει τον ίδιο του τον εαυτό.

Στην παράσταση γίνεται έντονη αναφορά στην «αιώνια μάχη» των δύο φύλων. Σήμερα έχουμε φτάσει να μιλάμε καθημερινά σχεδόν για μια νέα γυναικοκτονία.

Η θέση μου ως κωμικού αλλά και ως ανθρώπου είναι να μη βρίσκομαι ποτέ με τη μεριά του θύτη – κινούμαι αντίθετα στις αντιλήψεις που θεωρούν τη γυναίκα κατώτερο είδος ή σκεύος ηδονής. Επιτέλους οι γυναικοκτονίες και οι κακοποιητικές συμπεριφορές παίρνουν τη δημοσιότητα που τους πρέπει και έτσι καταδεικνύεται αυτή η παθογένεια. Και στο παρελθόν συνέβαιναν αυτά αλλά δεν γίνονταν είδηση, κλείνονταν στα όρια της οικογένειας. Ευτυχώς τα θύματα αποκτούν φωνή. Προσωπικά επιθυμώ να τιμωρηθούν παραδειγματικά οι θύτες.

Watch Video At: <https://youtu.be/xlOnikKuLts>

Ξεσκεπάζεται η παθογένεια της πατριαρχικής κοινωνίας κυρίως.

Χαίρομαι που μεγάλωσα σε περιβάλλον που δεν είχε τέτοιες ιδεολογίες· το χρωστώ τους γονείς μου. Επίσης στην προσωπική μου ζωή περιβάλλομαι από γυναίκες: τη σύντροφο και γυναίκα μου, τις δύο κόρες και την εγγονή μου. Αρα ο ανίσχυρος είμαι εγώ (γέλια).

Τα τελευταία χρόνια –σε συνεργασία με τον Σάκη Σερέφα– ασχολείστε με ένα ενδιαφέρον καλλιτεχνικό πρότζεκτ που όμως δεν έχει ιδιαίτερη τύχη γιατί, όπως έχετε σχολιάσει, «μας λείπουν οι πελατειακές σχέσεις».

Πρόκειται για το πρότζεκτ “**Ο Μιχαήλ Μιχαήλ του Μιχαήλ**”, αναφέρεται σε έναν όχι πολύ αναγνωρίσιμο ηθοποιό της δεκαετίας του '20, που έγινε διάσημος σε τέσσερις ταινίες μιμούμενος τον Σαρλό. Οι ταινίες διασώθηκαν, αλλά ο ίδιος επέστρεψε στην αφάνεια. Δουλεύω αυτό το έργο πολλά χρόνια – δεν έχω άλλο περιθώριο. Θα αναγκαστώ να βάλω τέλος σε ένα όραμα. Το Φεστιβάλ Αθηνών το αρνήθηκε γιατί η κωμωδία δεν θεωρείται σοβαρό είδος, δεν παίρνει βραβεία, αντιμετωπίζεται σαν δευτερεύουσα υπόθεση.

Το λέτε με πικρία...

Με πολλή πικρία· το θεωρώ αδικία. Η υποχρέωση του κράτους είναι να χρηματοδοτεί – δικά μας είναι τα χρήματα, των φορολογουμένων. Μου αποκλείουν την επιχορήγηση ενός σεναρίου που έχει ήδη εγκριθεί από το Κέντρο Κινηματογράφου. Πρόκειται για μια δουλειά ετών συλλογική, την απαξιώνουν πιθανώς επειδή δεν έχω μπάρμπα στην Κορώνη. Εστειλα μια επιστολή-καταπέλτη, δεν απαντήθηκε ποτέ, πιστεύω ότι δεν έφτασε καν στα χέρια των επαίωντων. Είμαι ούτως ή άλλως απέναντι γιατί επιζητώ την προσωπική μου ελευθερία. Η τέχνη, όπως και η ιατρική είναι καθαρά αξιοκρατικές. Εάν δεν αξίζεις, δεν θα γίνεις ποτέ σημαντικός. Δεν χρειαζόμαστε μέσο για να παίζουμε, το κάνουμε με την αξία μας.

Η πολιτεία αντιλαμβάνεται –και εμπράκτως– τον ρόλο που επιτελούν οι καλλιτέχνες στην κοινωνία;

Θέλετε να σας απαντήσω ειλικρινά; Υποκριτικά το αντιλαμβάνεται, ενώ είναι δικιά μου δουλειά να υποκρίνομαι. Ακούω πυροτεχνήματα του τύπου: «Ο πολιτισμός δίνει τα φώτα του», «Βαριά βιομηχανία της Ελλάδας ο πολιτισμός». Αυτά όλα λέγονται για να υπάρχουν υπουργεία με την αγοραία μορφή ενός μαγαζιού που βάζει ταμπέλα, ανάβει τα φώτα και πουλάει προϊόν.

Πριν από δύο χρόνια σε συνέντευξή σας είχατε σχολιάσει για τον Κυριάκο Μητσοτάκη ότι είστε θετικά διακείμενος απέναντί του λόγω του νεαρού της ηλικίας του. Δύο χρόνια μετά εξακολουθείτε να έχετε την ίδια άποψη;

Κάποιοι απομόνωσαν εσκεμμένα φράσεις και λέξεις ώστε να φαίνομαι ότι είμαι υποστηρικτής του. Εάν είναι δυνατόν! Είναι δεδομένο πού ανήκω ιδεολογικά. Απλώς επισήμανα το καινούργιο. Αυτό εξαπλώθηκε και διατηρήθηκε στο διαδίκτυο για ευνόητους λόγους αλλά δεν ήταν η θέση μου, ήταν μια ευχή. Δυστυχώς για άλλη μια φορά επιβεβαιώνεται για τον άνθρωπο που βρίσκεται επικεφαλής η αδυναμία του να αντεπεξέλθει στη συγκυρία.

Με τόσα σκάνδαλα να ταλανίζουν τη σημερινή κυβέρνηση, με την ανεπαρκή διαχείριση της πανδημίας, με έναν δύσκολο χειμώνα να έρχεται μπροστά μας, ποια είναι η τωρινή σας θέση;

Τρόμος, τρόμος, τρόμος. Αυτό είναι το μόνο συναίσθημα και φωνάζω για την απόλυτη ενοχή των ανθρώπων οι οποίοι αυτήν τη στιγμή ελέγχουν τα μέσα ενημέρωσης και δεν ενημερώνουν σωστά τον πολίτη, δεν κάνουν αυτό που είναι υποχρέωσή τους.

Τα προτάγματα της Αριστεράς μπορούν να δώσουν απάντηση σε αυτή την κατάσταση;

Προσωπικά διεκδικώ μια νέα Αριστερά, γιατί ιστορικά οι ιδεολογίες παλιώνουν, αναμασούν τα τετριμμένα, οι άνθρωποι ωριμάζουν και σαπίζουν. Διεκδικώ κάτι νέο, εάν το ονοματίσουμε Αριστερά, γιατί όχι; Ανήκω σε ένα κόμμα αλλά έχω ασκήσει πολλή κριτική και δεν σας κρύβω ότι είμαι αρκετά απογοητευμένος. Η απόσταση και η σιωπή μου είναι προσωπικές, αξιακή τοποθέτηση σε κάτι που πρέπει να διορθωθεί. Και δεν είμαι οπαδός, θέλω να ασκώ αυτοκριτική και να σέβομαι τον αντίπαλο. Επειδή είμαι αισιόδοξος άνθρωπος, ελπίζω.

Η αποφυλάκιση του Δημήτρη Λιγνάδη προκάλεσε την οργή της κοινής γνώμης και απογύμνωσε τη Δικαιοσύνη.

Έχουμε μια απόφαση καταδικαστική, άρα μου δίνει το δικαίωμα και δημοσίως να δηλώσω ότι ο άνθρωπος αυτός τιμωρήθηκε γιατί είναι βιαστής ανηλίκων. Ο Λιγνάδης τιμωρήθηκε στη συνείδηση ενός κοινού και απελευθερώθηκε με βάση την ερμηνεία ενός νόμου. Ο νόμος είναι φτιαγμένος από ανθρώπους, οι άνθρωποι κάνουν λάθη, οι αποφάσεις μπορεί να είναι λανθασμένες ακόμη και αν είναι νομιμοφανείς – η Δικαιοσύνη στον πυρήνα της εκφράζει τη συνείδηση του κόσμου. Ο Αισχύλος είχε πει ότι η «δικαιοσύνη είναι η αποκατάσταση μιας χαμένης ισορροπίας».

Εάν νομίζουν ότι με τις γνωριμίες τους μπορούν να δηλώνουν ότι η απόφαση της απελευθέρωσής του είναι νόμιμη, είναι μια άλλη ιστορία. Και **λυπάμαι που η πρόεδρος της Δημοκρατίας μίλησε για λαϊκισμό και απονομή δικαιοσύνης με βάση το κοινό περί δικαίου αίσθημα**. Σέβομαι πολύ τους θεσμούς και τα θεσμικά πρόσωπα με την προϋπόθεση ότι σέβονται εμάς. Γιατί οι θεσμοί είναι δικά μας δημιουργήματα, ενώ τα πρόσωπα πρέπει να ξέρουν τι λένε και τι πράττουν. Διεκδικώ με κάθε τρόπο τόσο την ελευθερία όσο και την ελευθεριότητά μου να λέω πράγματα που δεν είναι πάντα αρεστά.

Το σίγουρο είναι ότι εάν ζούσα στον Μεσαίωνα θα ήμουν γελωτοποιός και ο φεουδάρχης που θα του έλεγα τις αλήθειες δεν θα μου έκοβε το κεφάλι. Δεν ξέρω σήμερα πόσο ισχύει αυτό. **Μήπως η εποχή εκείνη ήταν λίγο καλύτερη για τους γελωτοποιούς, αναρωτιέμαι...**

INFO

Η παράσταση του ΚΘΒΕ «Αριστοφάνης – Ηρώνδας: Contra tempo», σε δημιουργική σύνθεση κειμένων του Άκη Δήμου και σκηνοθεσία Γιάννη Ρήγα θα ανέβει στο Βεάκειο Δημοτικό Θέατρο στις 11/9 και στο Κηποθέατρο Παπάγου στις 14/9

[Ακολουθήστε το Κουτί της Πανδώρας στο Google News και παρακολουθήστε](#)

[όλες τις εξελίξεις](#)